

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE JORDANÓW NA LATA 2024 – 2026

Jordanów, dnia

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. PODSTAWA PRAWNA.....	4
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY JORDANÓW.....	5
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE JORDANÓW.....	9
1. UBÓSTWO.....	11
2. BEZROBOCIE.....	13
3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	19
4. DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA.....	23
5. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.....	25
IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	27
V. ANALIZA SWOT.....	31
VI. ZASOBY GMINY JORDANÓW.....	34
VII. ZADANIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.....	35
1. Adresaci programu.....	35
2. Zadania i realizatorzy zadań.....	35
2.1. Misja i wizja Gminy Jordanów.....	35
2.2. Cele szczegółowe, działania, wskaźniki oraz realizatorzy odpowiedzialni za ich realizację	36
3. Źródła finansowania Programu.....	42
4. Monitoring i ewaluacja Programu.....	42
ZAKOŃCZENIE.....	44
SPIS WYKRESÓW.....	45
SPIS TABEL.....	46

WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jordanów na lata 2024-2026 wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zwraca również uwagę na przywrócenie zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Zadania realizowane w ramach programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną celem odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Zapisy przyjęte w Programie stanowią rozwinięcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jordanów na lata 2024 – 2026. Jednym z celów strategicznych tego dokumentu jest „Wsparcie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej”.

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna spełnia istotne funkcje zaspakajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego tak ważne by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej. Współczesne rodziny mają jednak wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu czy przemocy. Towarzyszą im trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka. Niezwykle ważne jest więc umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności w wypełnieniu funkcji psychospołecznych. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania profilaktyczne służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy. Ważne jest by zapobiegać negatywnym stanom rzeczy, tym które już istnieją, jak i tym, które dopiero mogą zaistnieć. Dlatego istotne jest upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Zatem wszystkie działania niniejszego Programu powinny skupiać się na wspieraniu rodziny naturalnej, tak by mogła ona rozwiązywać problemy w sposób konstruktywny i świadomie sięgać po specjalistyczną pomoc.

I. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek wspierania rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jordanów na lata 2024 – 2026 określa zadania własne gminy wynikające z:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2023r., poz. 1426).
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz.1923).
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2023 r., poz. 289, 535).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).

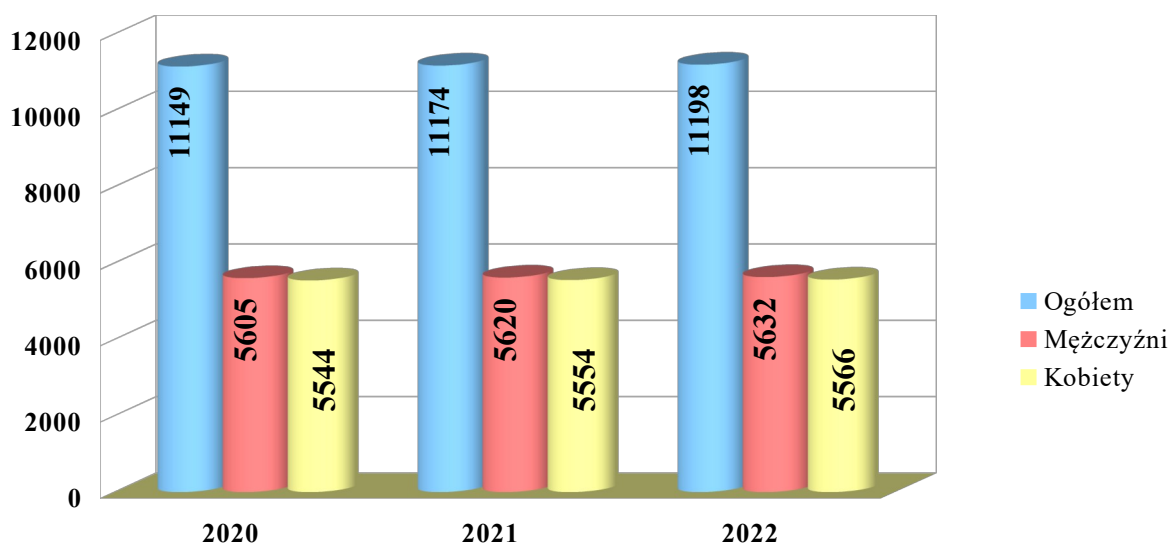
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY JORDANÓW

Gmina Jordanów zajmuje powierzchnię 92,65 km² - administracyjnie obejmuje obszar wiejski w skład którego wchodzi sołectwa – Łętownia, Naprawa, Osielec, Toporzysko i Wysoka. Ogromną zaletą położenia gminy Jordanów jest stosunkowo niewielka odległość od miast: Rabka, Nowy Targ, Zakopane, co dodatkowo zwiększa atrakcyjności gminy pod względem turystycznym. Ma to znaczenie nie tylko w okresie letnim, ale również zimowy z uwagi na łatwą dostępność do bazy turystycznej umożliwiającej uprawianie sportów zimowych. Przez jej teren przebiega droga krajowa 28 łącząca Śląsk z Podhalem, jak również gmina Jordanów położona jest w bliskim sąsiedztwie drogi S7 przebiegającej od Krakowa do Zakopanego. Przez terytorium gminy przebiega również trasa kolejowa relacji Kraków – Zakopane. Stwarza to dogodne warunki do rozwoju handlu i przemysłu turystycznego, jak również zwiększa dostępność do rozbudowującej się sieci dróg ekspresowych i autostrad.

Na terenie gminy Jordanów (wg danych z GUS) końcem 2022 roku zamieszkiwało **11 198** mieszkańców, z czego 50,3% stanowią kobiety, a 49,7% mężczyźni. W latach 2020-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 8,0%. Gmina Jordanów, pod względem liczby mieszkańców, zajmuje trzecią pozycję wśród gmin wchodzących w skład powiatu suskiego.

Struktura ludności gminy Jordanów na przestrzeni ostatnich 3 lat, w ujęciu udziału kobiet i mężczyzn wykazuje się stosunkową stabilnością, niedostrzegane są znaczące odchylenia w rozkładzie tych grup populacji.

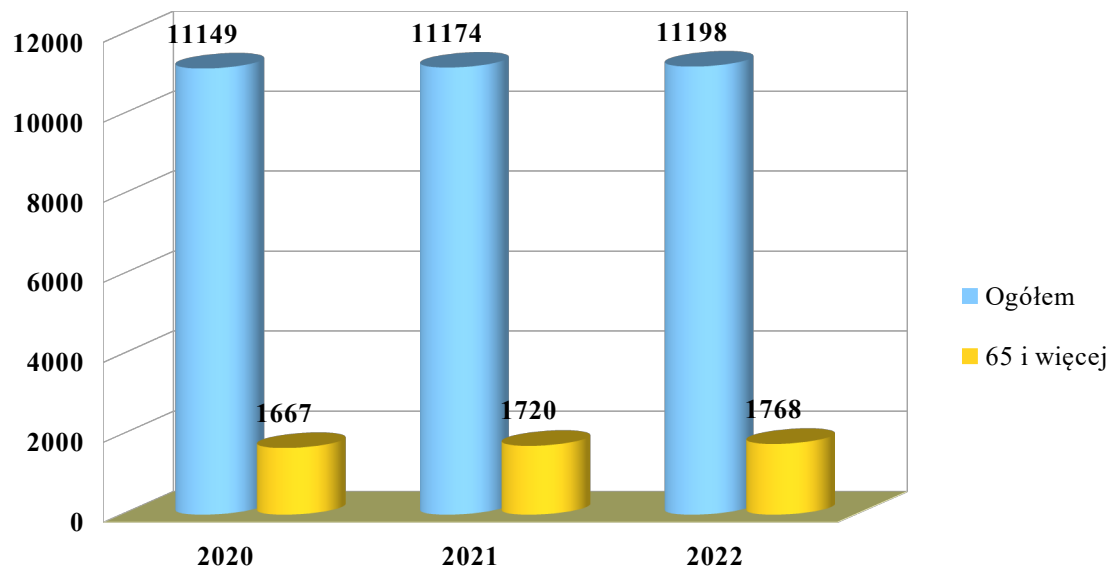
Wykres nr 1. Zestawienie danych dotyczących liczby kobiet i mężczyzn w gminie Jordanów w latach 2020 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Badając strukturę wiekową grupy mieszkańców w wieku powyżej 65 roku życia, przeprowadzono analizę dynamiki jej przyrostu. Jako bazowy przyjęto 2020 rok i w odniesieniu do niego zaprezentowano tempo przyrostu mieszkańców w ramach badanej grupy wiekowej. Analiza zaprezentowana w poniższej tabeli pokazuje, że wraz z upływem czasu, wzrasta w zdecydowanie większym tempie liczba mieszkańców w wieku powyżej 65 roku życia. W najbliższej przyszłości będzie to miało ogromne znaczenie dla obciążenia gminy w zakresie świadczeń socjalnych dla grupy seniorów z terenu gminy Jordanów. Odnosząc te wielkości do proporcjonalnie mniejszych odczytów przyrostu liczby mieszkańców ogółem, należy uznać, że sytuacja demograficzna gminy Jordanów jednoznacznie wskazuje na rosnące wyzwania dla systemu pomocy społecznej w zakresie oddziaływań na rzecz seniorów. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Wykres nr 2. *Dynamika przyrostu mieszkańców w gminie Jordanów
w wieku 65 lat i więcej w latach 2020-2022*

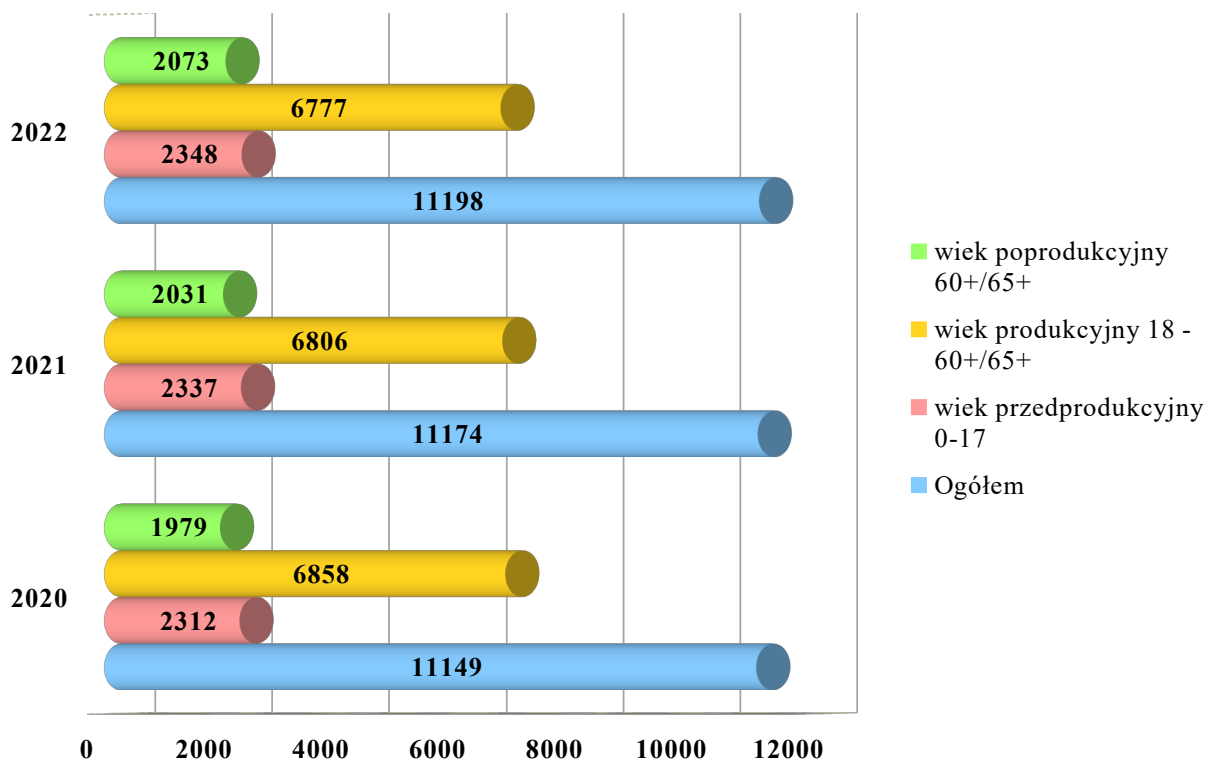

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Problem postępującego starzenia się społeczeństwa gminy Jordanów dostrzegalny jest również w aspekcie podziału mieszkańców na grupy wieku: przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Kluczową kategorią obrazującą potencjał populacji jest udział w niej osób w wieku produkcyjnym, czyli ludność wykonującą pracę, która przynosi dochód lub bezrobotnych. Przedziały wiekowe opisujące wiek produkcyjny, przyjęte w statystyce dla potrzeb ekonomii klasyfikują:

- mężczyźni pomiędzy 18 - 64 rokiem życia,
- kobiety pomiędzy 18 - 59 rokiem życia.

Wykres nr 3. Ludność gminy Jordanów w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Jak wskazuje powyższy wykres niepokojąco kształtuje się liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym przypadająca na sto osób w wieku przedprodukcyjnym. Godnym podkreślenia jest to, że nominalny odczyt niniejszego wskaźnika jest stosunkowo korzystny, ponieważ w dalszym ciągu grupa osób w wieku przedprodukcyjnym jest większa od grupy w wieku poprodukcyjnym. Jednak jeżeli spojrzymy na tempo zachodzących zmian, można dojść do wniosku, że na terenie gminy Jordanów zmiany te zachodzą w szybkim tempie. Taki rozkład danych wskazuje na bardzo szybkie tempo starzenia się społeczeństwa na terenie gminy Jordanów.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE JORDANÓW

Diagnoza sytuacji osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Jordanów została przeprowadzona w aspekcie powodów przyznania wsparcia. Szczegółowe zestawienie wszystkich zidentyfikowanych powodów na terenie gminy w latach 2020 - 2022 zawiera poniższa tabela. Analiza zaprezentowanych danych wskazuje, że wśród trzech najistotniejszych zagadnień, w których obszarze skupiają się działania służby pomocy społecznej, wymienić należy m.in. problemy: niepełnosprawności, ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Dokonując pogłębionej analizy problemów społecznych, zostało wyszczególnionych łącznie pięć zagadnień, które wymagają szerszego omówienia. Wśród nich należy wymienić: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę oraz bezrobocie. Jako kryterium wyboru przyjęto liczbę osób zamieszkujących rodziny dotknięte tymi zjawiskami.

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy w latach 2020-2022 na terenie gminy Jordanów

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN OGÓŁEM		
	LATA		
	2020	2021	2022
UBÓSTWO	101	96	101
BEZROBOCIE	42	31	33
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	121	115	100
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	79	78	35
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	43	41	41
ALKOHOLIZM	3	2	3
ZDARZENIA LOSOWE	2	2	1
PRZEMOC W RODZINIE	1	2	0
BEZDOMNOŚĆ	0	1	1
SIEROCTWO	0	2	2
OCHRONA MACIERZYŃSTWA W TYM WIELODZIETNOŚĆ	0	20	22
Suma końcowa	392	390	339

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

Pomoc społeczna świadczona jest w różnych formach w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Poniżej przedstawiono tabelę ilustrującą ilości osób korzystających z pomocy społecznej w rozróżnieniu na formę świadczenia.

Tabela nr 2. Formy świadczeń udzielonych w Gminie Jordanów na przestrzeni 2020-2022 r.

Forma świadczenia	Rodzaj świadczenia	Ilość osób w 2020r.		Ilość osób w 2021r.		Ilość osób w 2022r.	
		Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Świadczenia pieniężne	Zasiłki celowe	73	87 505 zł	362	92 038 zł	161	98 369 zł
	Zasiłki okresowe	23	33 348 zł	58	53 159 zł	38	71 491 zł
	Zasiłki stałe	46	248 504 zł	59	248 582 zł	41	245 675 zł
Świadczenia niepieniężne	Dożywianie dla dzieci i młodzieży w szkołach z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”	190	38 704 zł	137	44 895 zł	124	57 957 zł
	Zasiłki celowe na zakup żywności z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”	206	126 840 zł	468	130 200 zł	222	159 150 zł
Razem		538	534 901 zł	1084	568 874 zł	586	632 642 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

1. UBÓSTWO

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji.

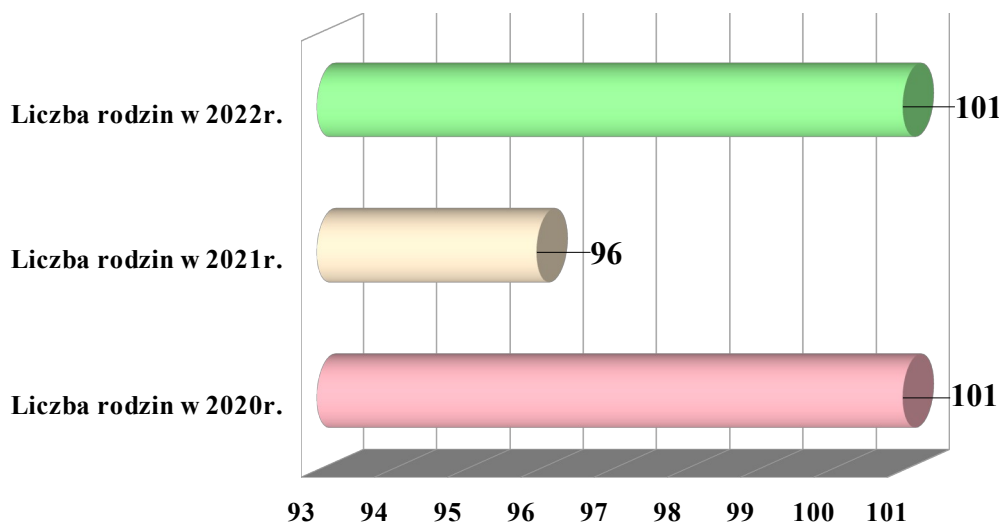
Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych. Zasięg ubóstwa jest wyraźnie zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby żyjące w gospodarstwach domowych utrzymujących się z tzw. innych niezarobkowych źródeł, w tym przede wszystkim w gospodarstwach, których podstawę utrzymania stanowią świadczenia społeczne inne niż renty i emerytury. Bardziej niż przeciętnie narażeni na ubóstwo są członkowie gospodarstw utrzymujących się głównie z rent oraz gospodarstw domowych rolników. Ubożeniu sprzyja także wykonywanie nisko płatnej pracy. Dotyczy to głównie osób o niskim poziomie wykształcenia, pracujących na stanowiskach robotniczych.

Wykształcenie jest jednym z najważniejszych czynników różnicujących zagrożenie ubóstwem. Zasadniczo, im wyższe wykształcenie, tym mniejsze jest ryzyko życia poniżej minimum egzystencji. W Polsce częściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci. Pomimo, że ubóstwo w Polsce dotyka częściej ludzi młodych, to nie można nie zwrócić uwagi na bardzo trudną sytuację części osób starszych. Z wiekiem starsi ludzie stają się coraz bardziej uzależnieni od emocjonalnego i fizycznego wsparcia ze strony innych. Ze względu na swój wiek i stan zdrowia osoby starsze mają ograniczone możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji materialnej. Często są samotne, co pogłębia ich problemy finansowe. Nawet jeśli mieszkają wspólnie z dziećmi, to w sytuacji bezrobocia często zdarza się, że ich świadczenia emerytalne są jedynym regularnym źródłem dochodów wielopokoleniowej rodziny.

Jednym z czołowych obszarów posiadających największy udział wśród powodów przyznawania pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w latach 2020 – 2022 jest ubóstwo. W skali całej gminy średniorocznie 99 rodzin korzystało z tej formy wsparcia w latach 2020-2022. Biorąc pod uwagę liczbę osób zamieszkujących w rodzinach objętych pomocą możemy mówić o średniej liczbie 263 osób rocznie w analizowanym okresie. Charakterystycznym jednak jest to, że problem ubóstwa utrzymuje się na tym samym poziomie biorąc pod uwagę okres 2020 –

2022r. Jest to wysoce niepokojące biorąc pod uwagę spadającą stopę bezrobocia, rosnącą kwotę minimalnego miesięcznego wynagrodzenia oraz programu Rodzina 500 plus. P

Wykres nr 4. Problem ubóstwa na terenie gminy Jordanów w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

Dzieci przebywające w rodzinach biednych są najczęściej niedożywione pomimo faktu, że wydatki na żywność i artykuły spożywcze stanowią dość znaczną część budżetów rodzinnych. W celu łagodzenia skutków ubóstwa wśród najmłodszych grup społecznych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie podejmuje akcję dożywiania dzieci z rodzin ubogich.

Podstawowym sposobem na walkę z ubóstwem i ograniczenie tego negatywnego zjawiska jest zmniejszenie poziomu bezrobocia poprzez: tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizację zawodową osób ubogich, a także aktywną politykę rynku pracy. Zadaniem Gminy w tym zakresie to spotęgowanie działań, których efektem byłoby ułatwienie podniesienia poziomu dochodów, przy współudziale i wykorzystaniu możliwości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej oraz organizacji pozarządowych. System walki z ubóstwem powinien obejmować również zwalczanie czynników sprzyjających powstawaniu tego zjawiska lub jego utrwaleniu. Również sama praca socjalna może przyczynić się do łagodzenia następstw ubóstwa. W okresie obowiązywania przedmiotowego Programu, prognozuje się spadek liczby gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem, na skutek:

- poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy;
- wzrostu dochodów za sprawą zwiększenia wynagrodzenia minimalnego;
- wprowadzenia świadczenia wychowawczego.

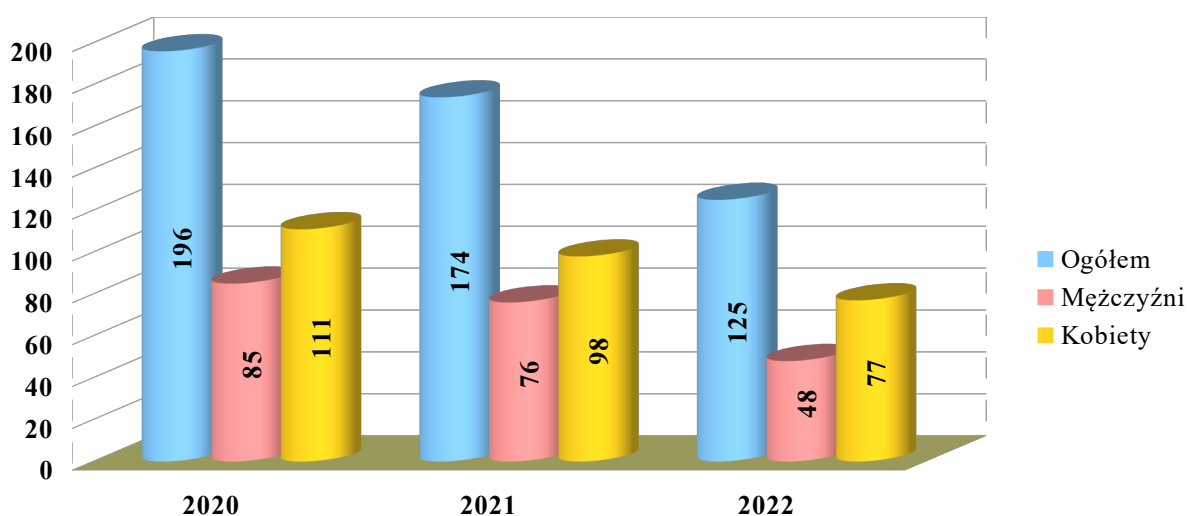
2. BEZROBOCIE

Bezrobocie pociąga za sobą wiele negatywnych skutków społecznych i psychologicznych dla osób nim dotkniętych. W rodzinie z problemem bezrobocia pojawiają się problemy finansowe, napięcie emocjonalne, frustracja, konflikty. Obniżeniu ulega poziom zaspokojenia potrzeb natury socjalno-bytowej, a w przypadku długotrwałego bezrobocia dotyczącego może dochodzić do degradacji socjalnej i psychospołecznej całej grupy. W konsekwencji bezrobocia, w rodzinach nim doświadczonych, dochodzi do zaburzeń realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Trudno bowiem o stworzenie dla rodziny poczucia bezpieczeństwa materialnego, spokoju czy planowania przyszłości. Obniżeniu ulega poziom zaspokojenia potrzeb dzieci, zarówno podstawowych jak i rozwojowych w tym np.: edukacyjnych. Niezależnie od przyczyn bezrobocia rodziców troska o dobro dzieci wychowujących się w rodzinach z bezrobociem jest bardzo istotna i należy ją wpisać tak w politykę społeczną gminy jak i w działalność instytucji oświatowych i kulturalnych.

Na terenie gminy Jordanów w latach 2020-2022 zauważalny był spadek, a następnie wzrost stopy bezrobocia. Trudno jednoznacznie wskazać przyczynę takiego zjawiska na runku pracy. Jedną z nich mogła być np. zwiększona liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych, planujących jednocześnie wyjazd za granicę – podejmowanie prac dorywczych w szarej strefie.

Ograniczona liczba miejsc pracy, a co za tym idzie stale rosnąca stopa bezrobocia stanowi duże wyzwanie dla władz lokalnych i krajowych. Poniżej przedstawiono charakterystykę bezrobocia w Gminie Jordanów w odniesieniu do podziału na płeć.

Wykres nr 5. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jordanów wg płci w latach 2020-2022

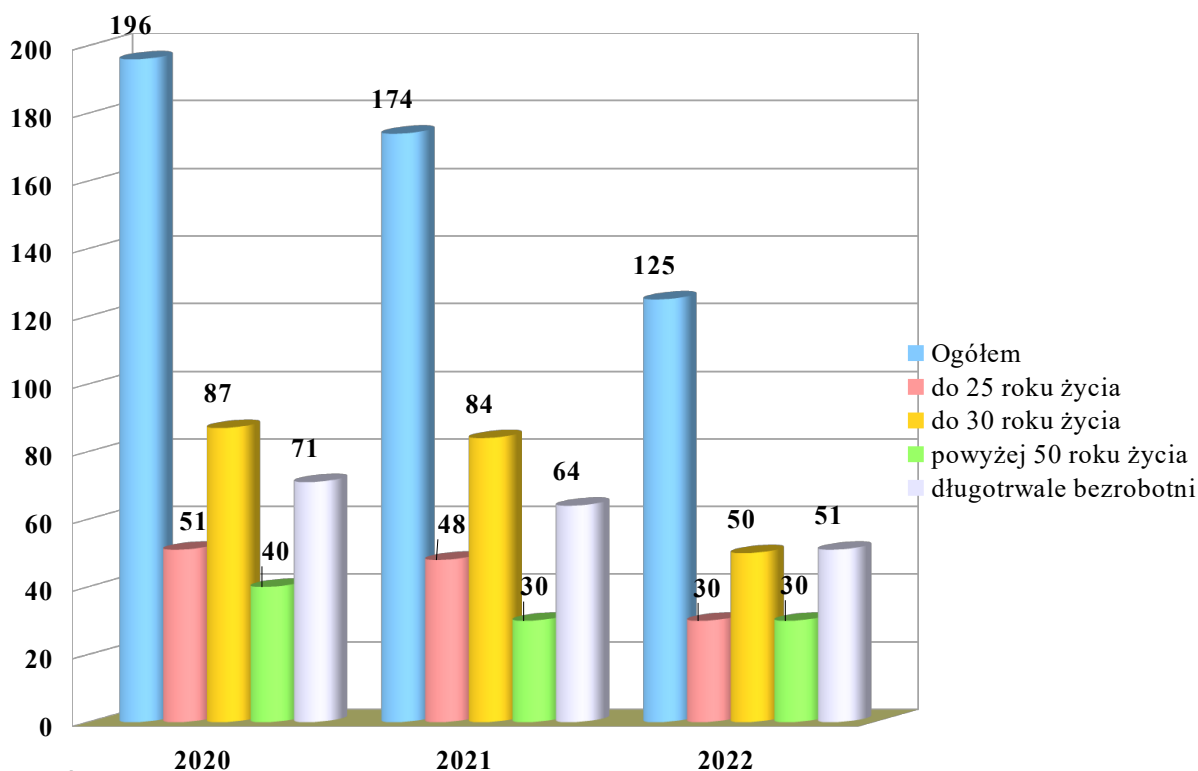

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej

Z danych zawartych na powyższym wykresie wynika, że na przestrzeni badanego okresu średni udział kobiet w grupie bezrobotnych wyniósł 57,8%, a mężczyzn 42,2%. Pomimo wyraźnie widocznych zmian wyżej opisanej proporcji w latach 2020 – 2022, w dłuższym okresie rozłożenie udziału kobiet i mężczyzn w ogóle bezrobotnych przyjmuje trend horyzontalny, tzn. nie występują trwałe zmiany, które prowadzą do widocznego i utrzymującego się przesunięcia w ramach opisywanych części grup społecznych.

Analizując populację bezrobotnych gminy Jordanów pod względem grup wiekowych dostrzegamy, że najliczniejszą reprezentację stanowią osoby w wieku do 30 roku życia. Jednocześnie zauważalne jest utrzymywanie się na mniejszym, w porównaniu do trzydziestolatków, ale nie małym poziomie udziału w ogóle bezrobotnych grupy wiekowej do 25 roku życia. Może to sugerować, że bezrobotni w wieku 25-30 lat spotykają się ze zwiększonymi trudnościami adaptacyjnymi na rynku pracy. Wobec czego, należy skoncentrować działania służb pomocy społecznej i rynku pracy, w kierunku zwiększonej aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 25-30 roku życia. Pozytywnym czynnikiem w zakresie kształtowania się stopy bezrobocia na terenie gminy Jordanów jest m. in. spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto zwrócić należy uwagę na grupę osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia, gdzie średnioroczny jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi 20,2%.

Wykres nr 6. Bezrobotni w gminie Jordanów zarejestrowani wg wieku w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej

Charakterystyczną cechą rynku pracy na terenie gminy Jordanów jest fakt, że utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie, udział liczby bezrobotnych w grupie wiekowej do 30 roku życia. Jednocześnie udział tej grupy nie spada wprost proporcjonalnie do spadku stopy bezrobocia. Dość podobnie, jednak w mniejszej skali, zachowuje się grupa bezrobotnych w wieku do 25 roku życia. Takie ukształtowanie struktury bezrobocia w gminie Jordanów rodzi ryzyko długotrwałego wykluczenia osób zwłaszcza w wieku pomiędzy 25 - 30 rokiem życia. Osoby te pomimo swojego doświadczenia zawodowego i możliwości świadczenia pracy będą szczególnie narażone na pozostawanie poza rynkiem pracy. Niezbędnym więc jest podejmowanie działań ukierunkowanych na ich aktywizację.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735) określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej m.in. klientów urzędów pracy oraz wprowadza różnego rodzaju formy wsparcia, wśród których można wyróżnić m.in.:

- Pośrednictwo pracy - w ramach tej usługi Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej realizuje szereg zadań na rzecz swoich klientów – bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców. Najważniejszymi działaniami w tym zakresie jest pozyskiwanie od pracodawców ofert pracy, które następnie upowszechniane są do publicznej wiadomości w siedzibach urzędów i w Centralnej Bazie Ofert Pracy. Pracownicy urzędu z jednej strony udzielają pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia poprzez przekazywanie informacji o ofertach pracy i kierowanie ich do pracodawców na rozmowę kwalifikacyjną, z drugiej udzielają pomocy pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich pracowników kierując osoby, które najlepiej spełniają wymagania zgłoszone w ofercie pracy. Pracownicy urzędu inicjują i organizują spotkania bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami w ramach giełd i targów pracy.
- Poradnictwo zawodowe - polega na udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób zgłaszających się po taką pomoc do urzędu. W ramach tej usługi pracownicy urzędu prowadzą również grupowe spotkania w formie warsztatów z osobami potrzebującymi pomocy lub prowadzą spotkania indywidualne. W ramach poradnictwa zawodowego możesz uzyskać pomoc m.in. w zakresie: wyboru lub zmiany zawodu, zaplanowania kariery zawodowej, uzupełnienia kwalifikacji zawodowych, określenia swoich kompetencji i zainteresowań, zaplanowania rozwoju zawodowego.
- Formy wspierające podnoszenie kwalifikacji – tj. staże i bony stażowe, szkolenia i bony szkoleniowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, stypendia z tytułu podjęcia dalszej nauki, dofinansowanie studiów podyplomowych, pożyczka szkoleniowa czy finansowanie

egzaminów i licencji.

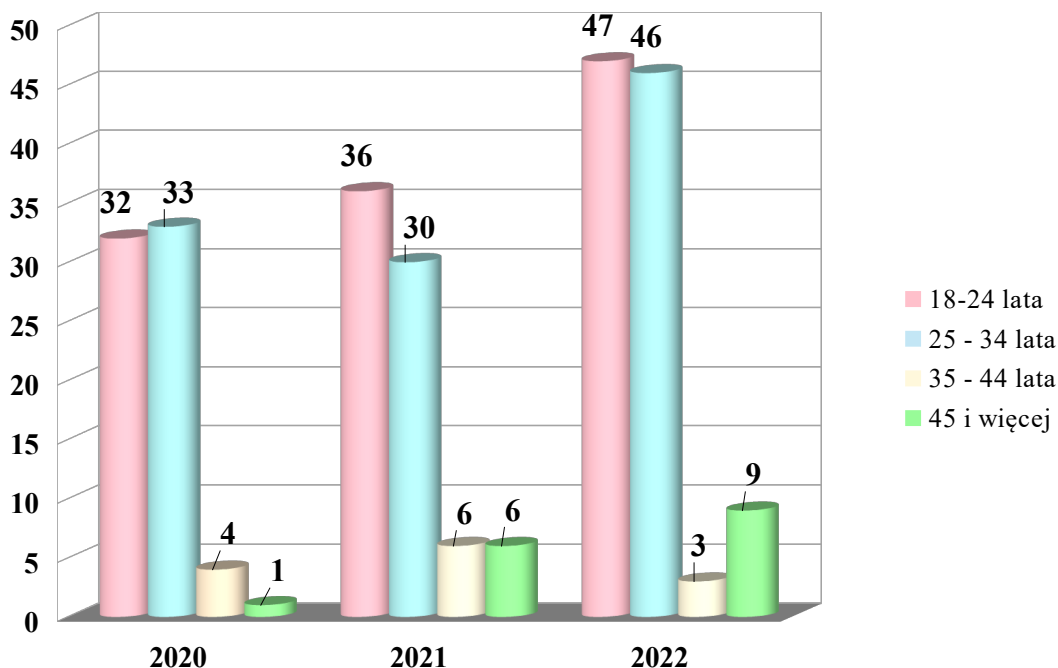
- Świadczenia pieniężne – tj. zasiłek dla bezrobotnych, dodatek aktywizacyjny oraz świadczenia dla rolników zwalnianych z pracy.
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska prac - to pomoc finansowa udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej w związku z wyposażeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego lub skierowanego niepozostającego w zatrudnieniu lub nie wykonującego innej pracy zarobkowej opiekuna osoby niepełnosprawnej przez okres 24 miesięcy.

Poza pośrednictwem pracy, organizacją i realizacją aktywnych form pomocy bezrobotnym PUP oraz GOPS realizował zadania z zakresu informacji, poradnictwa zawodowego oraz spotkań aktywizacyjnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej

- w 2020 roku skierował na szkolenia zawodowe do instytucji szkoleniowych 72 osób. Szkolenia były finansowane w całości ze środków Szkolenia były finansowane w całości ze środków Funduszu Pracy (Algorytm- 8 osób), oraz współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty unijne – 64 osób). Szkolenia z wynikiem pozytywnym w 2020r. ukończyło 70 osób, 2 osoby miały szkolenia przechodzące na rok 2021;
- w 2021 roku (01.01.2021 – 31.12.2021) skierował na szkolenia zawodowe do instytucji szkoleniowych 79 osób. Szkolenia były finansowane w całości ze środków Funduszu Pracy (Algorytm- 20 osób), oraz współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty unijne – 59 osób). Szkolenia z wynikiem pozytywnym w 2021r. ukończyło 78 osób, 3 osoby miały szkolenia przechodzące na rok 2022;
- w 2022 roku (01.01.2022 – 31.12.2022) skierował na szkolenia zawodowe do instytucji szkoleniowych 102 osoby. Szkolenia były finansowane w całości ze środków Funduszu Pracy (Algorytm- 12 osób), oraz współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty unijne – 90 osób). Szkolenia z wynikiem pozytywnym w 2022r. ukończyły 103 osoby, 3 osoby rozpoczęły szkolenie w roku 2021, a zakończyły w roku 2022 natomiast 2 osoby miały szkolenia przechodzące na rok 2023.

Wykres nr 7. Osoby przeszkolone przez PUP w Suchej Beskidzkiej w 2020-2022r. z podziałem na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej

Osoby bezrobotne w wieku 18 - 24 dopiero poszukują swojej drogi zawodowej, więc wykazują większą chęć aktywizacji i rozwoju poprzez uczestnictwo w różnych szkoleniach. Często po zakończeniu edukacji pragną zdobyć kwalifikacje w całkiem odmiennej branży, aby stać się atrakcyjniejszymi na rynku pracy.

W 2020 roku z wynikiem pozytywnym szkolenia ukończyło 70 osób, 59 osoby podjęły zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą w trakcie szkolenia lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 84,29% w stosunku do liczby osób kończących szkolenie. Szkolenia grupowe (realizowane z inicjatywy urzędu pracy) ukończyło 35 osób, spośród których 35 osób w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia podjęły 5 zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą i wykonywały ją co najmniej 30 dni., co stanowi 100% w stosunku do liczby osób kończących szkolenia grupowe. Szkolenia wskazane (realizowane na wniosek osoby uprawnionej) ukończyło 35 osób, spośród których 24 osób w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia wskazanego podjęły zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęło działalność gospodarczą i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 68,57% w stosunku do liczby osób kończących szkolenia wskazane.

W 2021 roku z wynikiem pozytywnym szkolenia ukończyło 78 osób, 60 osób podjęło zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą w trakcie szkolenia lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 76,92% w stosunku do liczby osób kończących szkolenie. Szkolenia grupowe (realizowane z inicjatywy urzędu pracy) ukończyło 38 osób, spośród których 34 osoby w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia podjęły zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 89,47% w stosunku do liczby osób kończących szkolenia grupowe. Szkolenia wskazane (realizowane na wniosek osoby uprawnionej) ukończyło 40 osób, spośród których 26 osób w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia wskazanego podjęły zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 65,00% w stosunku do liczby osób kończących szkolenia wskazane.

W 2022 roku z wynikiem pozytywnym szkolenia ukończyło 103 osoby, 75 osób podjęło zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą w trakcie szkolenia lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 72,82% w stosunku do liczby osób kończących szkolenie. Szkolenia grupowe (realizowane z inicjatywy urzędu pracy) ukończyło 49 osób, spośród których 44 osoby w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia podjęły zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 89,80% w stosunku do liczby osób kończących szkolenia grupowe. Szkolenia wskazane (realizowane na wniosek osoby uprawnionej) ukończyło 54 osób, spośród których 31 osób w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia wskazanego podjęły zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęły działalność gospodarczą i wykonywały ją co najmniej 30 dni, co stanowi 57,41% w stosunku do liczby osób kończących szkolenia wskazane.

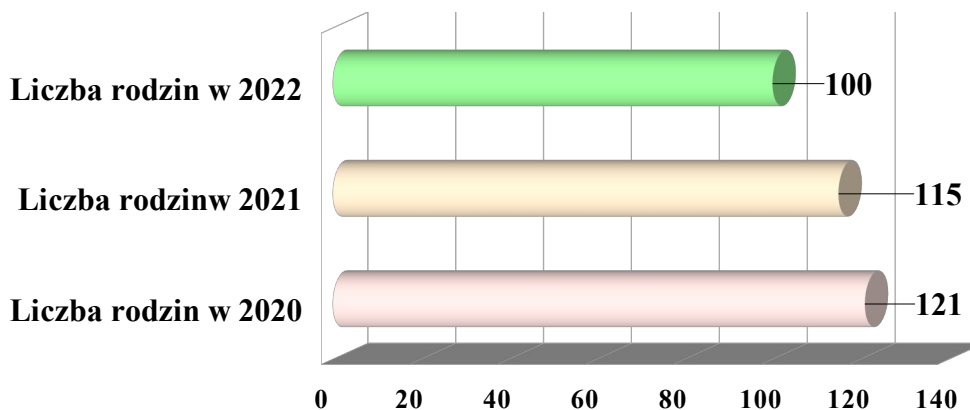
Aktywizacja do pracy jest zadaniem niełatwym. Wymaga dużego nakładu pracy i czasu, które pozwolą na długoterminową opiekę nad osobą bezrobotną. Formy wsparcia ukierunkowane na pomoc osobom w szczególnej sytuacji na rynku pracy muszą być kompleksowe i uwzględniać całe spektrum problemów, z jakimi borykają się dane grypy. Kluczowym czynnikiem jest indywidualne podejście do każdego bezrobotnego i tworzenie programów rozwoju kompetencji społecznych. Do grupy osób bezrobotnych adresowane są liczne działania pomocowe, które mają za zadanie aktywizację tych osób poprzez prace społecznie użyteczne i prace interwencyjne oraz podnoszenie kwalifikacji w drodze szkoleń i staży.

3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Spoleczna percepcja roli osób niepełnosprawnych najczęściej kształtowana jest odgórnie, poprzez edukację. Do aspektów edukacyjnych można zaliczyć na przykład tworzenie klas integracyjnych w szkołach oraz kreowanie przyjaznego wizerunku chorych w mediach masowych. Przykładem takiej tendencji są organizowane kampanie społeczne, mające skierować naszą uwagę na los osób niepełnosprawnych. W Polsce są to na przykład: „Niepełnosprawni- normalna sprawa”, „Czy naprawdę jesteśmy inni?”, „Polska bez barier”. Rynek pracy coraz bardziej otwiera się na osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności. Powodem tej zbiorowej chęci pracodawców są unijne dotacje na zatrudnienie osoby kwalifikującej się jako niepełnosprawna. Trzeba pamiętać, że choć nasz stereotyp o takiej osobie oscyluje wokół wyobrażenia o smutnym człowieku na wózku inwalidzkim, to przecież- jak każdy stereotyp – nie odzwierciedla on stanu rzeczywistego. Osobą niepełnosprawną może być zarówno człowiek poruszający się na wózku, jak również ktoś chorujący na wewnątrzustrojową chorobę, której, mówiąc kolokwialnie, „nie widać”. Dziś osoba niepełnosprawna może pracować na takich stanowiskach jak: sprzedawca, ochroniarz, kasjer, magazynier. Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą liczyć na liczne przywileje, m. in. skrócony czas pracy, większą ilość przerw, dodatkowy urlop, korzystanie ze szkoleń. W życiu codziennym niepełnosprawni, przynajmniej teoretycznie, mogą liczyć na wiele ulg i udogodnień. Są to na przykład ulgi komunikacyjne, zwolnienie z opłat radiowo-telewizyjnych, możliwość uczestniczenia w turnusach rehabilitacyjnych oraz usługi opiekuńcze świadczone przez ośrodki pomocy społecznej. W przypadku, gdy osoba niepełnosprawna musi zażywać leki, może liczyć na ulgi podatkowe przy ich zakupie. A jeśli musieliśmy przystosować mieszkanie do potrzeb osoby niepełnosprawnej ruchowo, możemy spodziewać się zwrotu części wydatków przeznaczonych na ten cel. Nie wolno zapominać również o tym, że międzynarodowe normy zmuszają wiele obiektów do likwidowania barier architektonicznych dla niepełnosprawnych.

Problem niepełnosprawności w gminie Jordanów jest kolejną istotną przyczyną przyznawania pomocy ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie. W okresie 2020-2022 roku, średnio rocznie 112 rodzin było objęte działaniami. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres.

Wykres nr 8. Liczba rodzin korzystająca z powodu niepełnosprawności z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

Diagnostując zjawisko niepełnosprawności na terenie gminy Jordanów w latach 2020-2022, należy zwrócić uwagę, że sytuacja ulega zmianie – z roku na rok zauważa się tendencję spadkową. Dalej należy jednak podkreślić fakt, że struktura środowiska osób niepełnosprawnych rodzi wyzwania dla gminnych jednostek działających w obszarze pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz edukacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej prowadzi szereg działań mających na celu wesprzeć powyższą grupę tj.

- Likwidacja barier architektonicznych

Osoba niepełnosprawna mająca trudności w poruszaniu się może otrzymać dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w wysokości do 80 % kosztów nie więcej niż do wysokości dwunastokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowaniem ze środków PFRON może być objęty zakup urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności z zakresu likwidacji barier architektonicznych. Przy pomocy środków tego programu osoba niepełnosprawna może dostosować swoje mieszkanie tak aby mogła jak najlepiej funkcjonować w nim mimo swojej niepełnosprawności. Może np. dostosować łazienkę, zlikwidować progi, zamontować poręcze itd.

- Dofinansowanie organizacji sportu

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej jeżeli:

- Prowadzą działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- Udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- Udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

- Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się

Osoba niepełnosprawna mająca dysfunkcję narządu słuchu lub wzroku może uzyskać dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się. Dofinansowaniem ze środków PFRON może być objęty zakup urządzeń takich jak np. radiomagnetofon, aparat telefoniczny, fax itp. lub wykonanie usług z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się. Wysokość takiego dofinansowania wynosi do 80 % kosztów zakupu urządzeń, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

- Dofinansowanie likwidacji barier technicznych

Osoba niepełnosprawna może również skorzystać z dofinansowania ze środków PFRON do likwidacji barier technicznych. Dofinansowaniem takim może być objęty zakup urządzeń np.:

- dla osób z dysfunkcją narządu wzroku: czasomierz brajlowski, aparat do wykrywania przeszkód itp.;
- dla osób z chorobami płuc i alergików: koncentrator tlenu, oczyszczacz powietrza itp.;
- dla osób z dysfunkcją narządu ruchu: siedzenie wannowe, wózek lub krzesło toaletowe itp. lub wykonanie usług z zakresu likwidacji barier technicznych.

- Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności jeżeli przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku nie przekracza kwoty:

- 50 % przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

- Dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w turnusie rehabilitacyjnym

Turnus rehabilitacyjny jest formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, który ma na celu ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może się ubiegać osoba niepełnosprawna jeżeli:

- została skierowana na turnus na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajduje;
- w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała dofinansowanie na ten cel ze środków PFRON;
- weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków;
- nie będzie pełniła funkcji członka kadry na tym turnusie, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu;
- przeciętny miesięczny dochód rodziny, w rozumieniu przepisów o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, pomniejszony o obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składkę z tytułu ubezpieczeń emerytalnego, rentowego i chorobowego, określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz o kwotę alimentów świadczonych przez osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym na rzecz innych osób, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za rok podatkowy poprzedzający rok, w którym składany jest wniosek, nie przekracza kwoty:
 - 50 % przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.
- zobowiąże się do przedstawienia na turnusie, podczas pierwszego badania lekarskiego, informacji o stanie zdrowia sporządzonej nie wcześniej niż na 3 miesiące przed datą rozpoczęcia turnusu, wystawionej przez lekarza, pod którego opieką się znajduje.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się również o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jej opiekuna. Dofinansowanie może być przyznane jeżeli:

- wniosek lekarza zawiera wyraźne zalecenie o konieczności uczestnictwa opiekuna;
- opiekun: nie będzie pełnił funkcji członka kadry na tym turnusie, nie jest osobą niepełnosprawną wymagającą opieki drugiej osoby, ukończył 18 lat lub ukończył lat 16 i jest wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny osoby niepełnosprawnej.

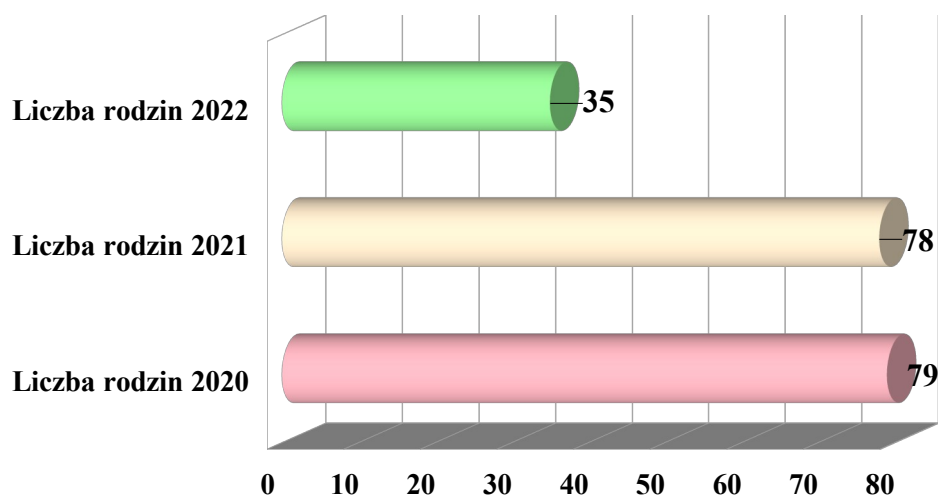
4. DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Długotrwała lub ciężka choroba stanowi ważny powód udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie. Stanowi też wyzwanie dla polityki społecznej ze względu na skalę zjawiska. Należy zwrócić przy tym uwagę że długotrwała lub ciężka choroba powiązana jest z niepełnosprawnością ponieważ może ona w rezultacie prowadzić do niepełnosprawności. Problemy zdrowotne nasilają się wraz z wiekiem z uwagi więc na to można spodziewać się wzrostu świadczeń z tytułu choroby we wszystkich udzielonych w ramach pomocy społecznej świadczeniach. Niemalże w każdym wieku jesteśmy narażeni na utratę zdrowia i zapadnięcie na różnego rodzaju choroby. Powodami takiego stanu rzeczy mogą być różnorodne czynniki – począwszy od zaniedbań własnego organizmu, poprzez warunki życia, a skończywszy na wieku. Najczęściej długotrwała choroba atakuje w podeszłym wieku, kiedy organizm jest osłabiony. Szacuje się, że w wieku powyżej 85 lat, od 80% do 90% ludzi wymaga pomocy i opieki.

Oczywistym jest, że nie jest możliwe zatrzymanie procesu starzenia. Będzie on postępował nieubłagane, ale możliwe jest rozpoczęcie działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych, które będą łagodzić późniejsze skutki tego procesu. Kluczowym czynnikiem spowalniającym ten przebieg, wydaje się aktywność społeczna. Bardzo istotna wydaje się również atmosfera i nastawienie otoczenia chorego, z którego może on czerpać siły do dalszej walki z chorobą. W okresie choroby zauważalne jest znaczące obciążenie budżetu domowego kosztami leczenia, zakupem leków, wizytami u lekarzy a także koniecznością zapewnienia profesjonalnej opieki.

Kolejnym obszarem, który ma znaczący udział wśród powodów przyznawania pomocy jest problem występowania długotrwałej lub ciężkiej choroby. W analizowanym okresie na terenie gminy Jordanów średniorocznie dotkniętych tym problemem było 64 rodzin. Problem długotrwałej lub ciężkiej choroby, na terenie gminy, wykazuje tendencję spadkową w zakresie liczby osób nim dotknięte. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres.

Wykres nr 9. Liczba rodzin korzystająca z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

5. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

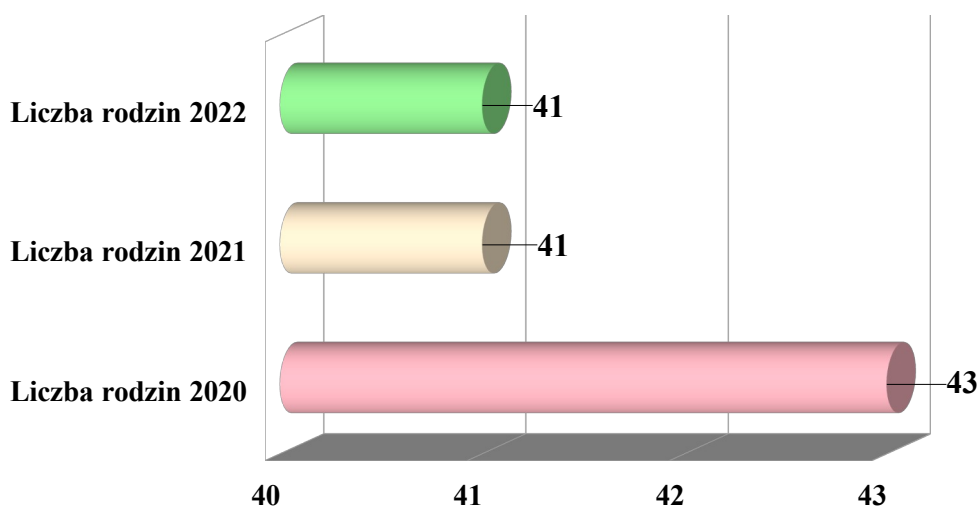
Znaczącą część klientów systemu pomocy społecznej w Gminie Jordanów stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z kolei samo zjawisko bezradności potęgowane jest przez współczesne problemy i patologie dotyczące biedę, przemoc w rodzinie czy bezrobocie.

Rodzina dysfunkcyjna nie spełnia podstawowych zadań, które należą do jej istoty: nie zapewnia odpowiedniego klimatu emocjonalnego, nie zaspokaja potrzeb materialnych, duchowych, nie daje zaplecza dla zaspokojenia potrzeb psychicznych czy choćby warunków realizacji podstawowego obowiązku szkolnego. Najistotniejszymi skutkami marginalizacji i wykluczenia społecznego rodzin dysfunkcyjnych są: konflikty z prawem, trudności w nauce, nieumiejętne wykorzystanie czasu wolnego, rozluźnienie więzi rodzinnych, brak motywacji do dalszej nauki, brak samoakceptacji, brak motywacji do samorozwoju, problemy zdrowotne, izolacja, zanik ambicji, trudności wychowawcze, poczucie niższości, przemoc w rodzinie, osamotnienie, wzrost zachowań patologicznych, negatywne wzorce dla dzieci, konflikty rodzinne. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Smutnym i znamionym jest fakt, iż obecne sieroty w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci.

Niezbędne jest zatem podejmowanie wszelkich wysiłków, aby przeciwdziałać tym negatywnym zjawiskom. Podejmowanych jest szereg inicjatyw, które znacząco przyczyniają się do zmniejszenia problemu bezradności. Wysiłki te podejmowane są zarówno przez organizacje pozarządowe, jak również instytucje samorządowe. W szkołach organizowanych jest wiele inicjatyw edukacyjnych, które wypełniają wolny czas dzieciom młodzieży, funkcjonują świetlice przy Ośrodkach Kultury, które również podejmują szereg wysiłków celem zmniejszenia powyższego problemu. Ponadto w Ośrodku Pomocy wprowadzona została funkcja Asystenta Rodziny. Celem pracy asystenta jest zapewnienie wsparcia wszystkim członkom rodziny, osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która umożliwiłaby jej wychowywanie dzieci. Do nadrzędnych zadań asystenta rodziny zaliczyć należy przeciwdziałanie oddzieleniu dziecka od rodziny, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, podjęcie działań umożliwiających jak najszybszy jego powrót pod opiekę rodziców biologicznych.

Kolejnym pod względem częstotliwości występowania na terenie gminy Jordanów jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Na przestrzeni lat 2020-2022 generalnie wykazuje on tendencję spadkową. W badanym okresie każdego roku średnio 42 rodzin, zamieszkujących na terenie naszej Gminy dotkniętych tym problemem, korzystało z wsparcia systemu pomocy społecznej. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres

Wykres nr 10. Liczba osób korzystająca z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie w latach 2020-2022

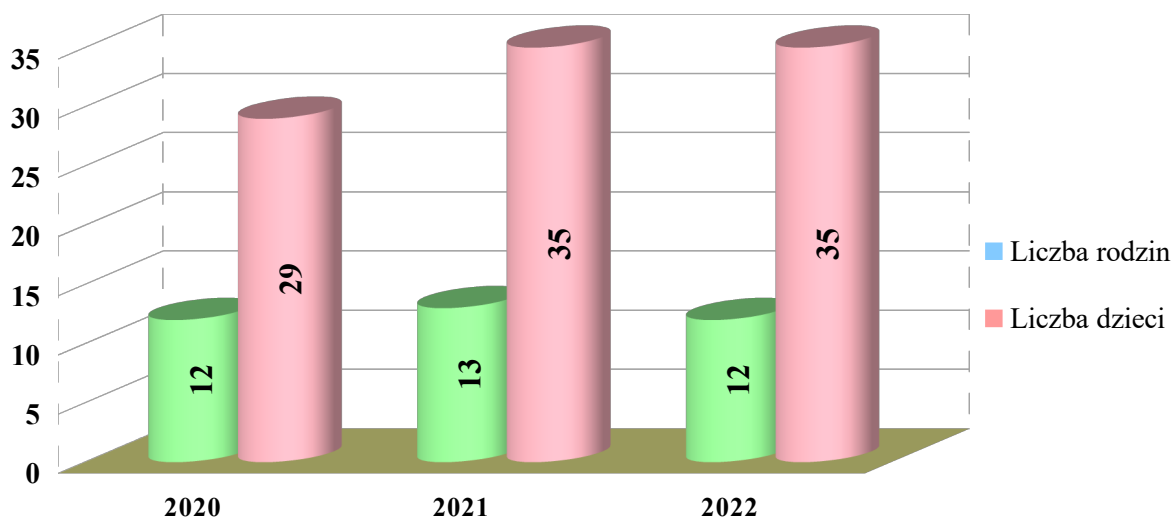
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie we współpracy z innymi instytucjami prowadzi działania profilaktyczne, a także szeroko pojęte poradnictwo, wspierające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Warto pamiętać, iż młode pokolenie, to przyszłość Gminy. Dlatego otoczenie rodziny z problemem bezradności i pomoc jej w wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych należy traktować w kategorii inwestycji, a nie kosztów. Inwestycja ta z pewnością w przyszłości się zwróci i pozwoli zapobiec przyszłym patologiom oraz diametralnie zmniejszyć koszty walki z jej następstwami.

IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Do zadań własnych gminy należy m. in. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Na przestrzeni lat 2020 – 2022 na terenie gminy zatrudnionych był jeden asystent rodziny, który każdego roku współpracował średnio z 12 rodzinami. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres.

Wykres nr 11. Liczba rodzin z którymi asystent rodziny prowadził współpracę w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

Analiza rozkładu rodzin współpracujących z asystentem rodziny pokazuje, że najczęściej, bo aż w 81% przypadków, współpraca trwa powyżej 1 roku. Statystycznie, 13% rodzin współpracuje z asystentem w okresie 3-12 miesięcy. Pozostała część rodzin tj. 6% podejmuje taką współpracę na okres do 3 miesięcy. We wszystkich przypadkach praca z rodziną kończyła się w wyniku osiągnięcia zakładanych celów. Poniższa tabela ilustruje kwestię długości współpracy asystenta rodziny z podopiecznymi.

Tabela nr 3. Charakterystyka pracy asystenta rodziny na terenie gminy Jordanów w latach 2020-2022

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	2	3	3
	ze względu na osiągnięcie celów	2	3	3
	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	0
2	Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego:	12	13	12
	do 3 miesięcy	1	0	1
	powyżej 3 do 12 miesięcy	1	3	1
	powyżej 1 roku	10	10	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie

W wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych przypadkach także asystenta rodziny. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. Jeżeli życie i zdrowie dzieci nie jest zagrożone pracownik socjalny we współpracy z innymi specjalistami planuje działania wspierające i wzmacniające rodzinę. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka pracownik socjalny podejmuje działania interwencyjne polegające na złożeniu wniosku do Sądu o wgląd w sytuację rodziny.

W sytuacji gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta zostaje im ograniczona Sąd postanawia o ustanawianiu nad dzieckiem opieki zastępczej i o umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną. W każdym takim przypadku Ośrodek Pomocy Społecznej dokłada wszelkich starań by zapewnić środki na pobyt dzieci w rodzinach zastępczych,

rodzinych domach dziecka czy placówkach opiekuńczo wychowawczych. Zgodnie z art. 191 ust 8 i 9 w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka, ponosi odpłatność za jego pobyt. Zgodnie z zapisami Ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie pokrywa częściowe koszty pobytu dzieci w ww. formach opieki zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt. 3 lit. c ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednym z elementów wsparcia rodziny, będącym zadaniem własnym gminy, jest tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Celem prowadzenia placówek wsparcia dziennego jest pomaganie w szczególności rodzinom, napotykałym trudności w wypełnianiu obowiązków wychowawczych. Placówki wsparcia dziennego zapewniają wychowankom wszechstronne wsparcie, począwszy od potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie, poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w trudnych sytuacjach, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe, a dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej gwarantują specjalistyczną pomoc rehabilitacyjno-terapeutyczną. Wykwalifikowana kadra organizuje aktywne formy spędzania wolnego czasu poprzez zabawy rekreacyjno-sportowe, a także dba o rozwój zainteresowań, talentów, predyspozycji i pasji dzieci poprzez prowadzenie zajęć muzycznych, fotograficznych, kulinarnych, plastycznych itp. Wychowankowie placówek mają również okazję brać udział w różnego rodzaju warsztatach, wycieczkach, wyjazdach do teatru, kina itp.

W ramach systemu wspierania rodziny na terenie gminy Jordanów od września 2018r. funkcjonuje placówka wsparcia dziennego „Szansą na sukces”. Placówka wsparcia dziennego jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny w ramach której udzielana jest pomoc w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami/opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi

Placówka jest prowadzona w 3 grupach młodzieży:

1. Łętownia 2 grupy – 52 miejsca w świetlicy
2. Toporzysko 1 grupa – 28 miejsc w świetlicy

W Placówce wsparcie otrzymuje dzieci i młodzież do 18 roku życia w formie opiekuńczej:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Niewątpliwym atutem placówki wsparcia dziennego jest stworzenie bezpiecznego,

przyjaznego dziecku miejsca, gdzie znajdzie ono akceptację, uwagę i wysłuchanie. Przykładowe wypowiedzi dzieci o tym, czego nauczyły się w świetlicy:

- Rozwiązywać swoje problemy w inny sposób. Ta świetlica pozwoliła mi spojrzeć na świat z innej strony, dała mi wszystko, dała mi inne życie;
- Dzielić się z innymi i cieszyć się ze wszystkiego;
- Czytanek, pisanie, wszystkiego;
- Akceptować ludzi, walczyć o swoje marzenia;
- Myśleć logicznie;
- Rozsądności;
- Żeby na spokojnie do wszystkiego podchodzić;
- Jak się zachowywać i że trzeba pomagać innym;
- Dobroci i dobrego zachowania;
- Pracy w grupie, być miłą dla kolegów i pracować w skupieniu;
- Postępowania zgodnie z zasadami, bycia bardziej otwartym, szacunku dla siebie i innych.

V. ANALIZA SWOT

W programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru Gminy Jordanów. Mocne strony stanowią czynniki w postaci zasobów ludzkich, rzeczowych i potencjału drzemącego wewnątrz badanego środowiska, na których ukształtowanie organizacja posiada bezpośredni wpływ. Przeciwnością są natomiast słabe strony, które również ukonstytuowane są wewnątrz organizacji, jednak ich występowanie przekłada się na osłabienie pozycji danej organizacji w stosunku do otoczenia. Szans należy upatrywać poza badanym środowiskiem w jego otoczeniu. Stanowią je wszystkie czynniki zewnętrzne, które bez udziału organizacji wzmacniają jej pozycję. Zagrożenia, również znajdują się poza organizacją lub badanym środowiskiem, bez możliwości wpływania na nie, stanowią czynniki osłabiające pozycję organizacji w stosunku do otoczenia.

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;• Współdziałanie instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny;• Wysoka, jakość pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych GOPS;• Wprowadzenie innowacyjnych form pracy z rodziną - zatrudnienie asystenta rodziny;• Funkcjonowanie na terenie powiatu Zespołu ds. Interwencji Kryzysowej;• Rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: Gmina, Policja, Sąd, GOPS, PCPR, GKRPA, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna);• Szeroki dostęp do poradnictwa specjalistycznego (m.in. punktu darmowej pomocy prawnej, psychologa);• Wystarczająca ilość i dobra jakość funkcjonowania placówek oświatowych na terenie Gminy;• Bliska odległość do kształcenia na poziomie średnim i wyższym;• Funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none">• Niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wspierania dziecka i rodziny;• Zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych/ lokalowych/ kadrowych;• Niewystarczająca dostępność opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 np. żłobki;• Ograniczona dostępność specjalistów w placówkach oświatowych np. terapeutów, psychologów, itp.;• Brak kompleksowego podejścia do zwalczania przyczyn dysfunkcyjności rodziny;• Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły, nauczyciela;• Występowanie przemocy w środowisku rodzinnym i lokalnym;• Mimo spadku bezrobocia, w dalszym ciągu brak wystarczających miejsc pracy na terenie Gminy;• Alkoholizm wśród mieszkańców oraz

- na terenie miasta ;
- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez kółka zainteresowań, grupy oazowe;
- Profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny;
- Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny;
- Wdrożenie programu świadczeń wychowawczych 500+;
- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Powoływanie grup roboczych realizujących indywidualny plan pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową ;
- Skuteczność działań Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- Diagnoza i znajomość środowiska lokalnego.

- społeczne przyzwolenie na spożycie;
- Bezrobocie;
- Wysoki wskaźnik ubóstwa;
- Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia - powielanie negatywnych wzorców;
- Bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe);
- Nieodpowiednie wywiązywanie się rodziców z zadań opiekuńczo – wychowawczych;
- Brak mieszkań socjalnych;
- Brak rodzin wspierających;
- Małe zaangażowanie mieszkańców w problemy rodzin dysfunkcyjnych;
- Zbyt mała ilość rodzin zastępczych niespokrewnionych;
- Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych;
- Ograniczenia w dostępności do specjalistów, form czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z uwagi na stan epidemiczny w kraju.

SZANSE

ZAGROŻENIA

- Edukacja i uświadamianie społeczeństwa na temat problemów społecznych;
- Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- Utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej;
- Uniknięcie umieszczania dzieci w instytucjonalnych formach opieki zastępczej;
- Zintegrowanie działań instytucji zajmujących się problemami rodziny;
- Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy świadczonej przez asystenta rodziny;
- Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych;
- Zwiększenie i zróżnicowanie bezpłatnych ofert kulturalnych;
- Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę;
- Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych;

- Wzrost kosztów utrzymania rodziny;
- Zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- Rozpad związków(rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę)
- Stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dotyczące GOPS jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego;
- Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej;
- Wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej;
- Rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań;
- Niewystarczające środki finansowe na wdrażanie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Wysoki poziom ubóstwa;
- Bezrobocie wśród mężczyzn często przyczyną nadużywania alkoholu;
- Wykluczenie społeczne;
- Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, hazardu, internet, środków odurzających;
- Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych;
- Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez Jednostki Samorządu Terytorialnego;
- Rozwój patologii społecznych – alkoholizm,

• Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym; • Szeroki wachlarz usług realizowanych na rzecz rodziny.	narkomania, przemoc w rodzinie i niewydolność wychowawcza rodzin; • Powielanie modelu niewłaściwie funkcjonującej rodziny przez kolejne pokolenia; • Zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców; • Eurosieroctwo - problem dzieci opuszczonych przez jednego lub oboje rodziców z uwagi na migrację zarobkową za granicę; • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży konsumpcjonizm, narastająca przemoc; • W związku z ograniczeniami wolności przemieszczania się i wprowadzeniem dla części obywateli obowiązkowej kwarantanny osoby doświadczające przemocy domowej znalazły się w niezwykle trudnej sytuacji; • W obecnych warunkach wzrasta zagrożenie życia i zdrowia ludzi; • Obecny stan epidemiczny wymusza również wiele ograniczeń dla dzieci – konieczność edukacji zdalnej, brak dostępu do zajęć pozalekcyjnych oraz bezpośredniego wsparcia nauczycieli.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy i diagnozy sytuacji rodzin z terenu gminy Jordanów

VI. ZASOBY GMINY JORDANÓW

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów dzieci, młodzieży i rodzin określa się instytucje funkcjonujące i współpracujące z Gminą Jordanów w obszarze profilaktyki społecznej, edukacji i służby zdrowia. Są to jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe.

1. Zasoby instytucjonalne Gminy Jordanów:

- Urząd Gminy Jordanów;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny;
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Promocji w Jordanowie;
- Kluby sportowe;
- Zespoły Szkół, Szkoły Podstawowe;
- Przedszkola;
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Jordanów.

2. Instytucje współpracujące z Gminą Jordanów w zakresie pomocy rodzinom i dzieciom;

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej
- Zespół ds. Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej;
- Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej
- Prokuratura Rejonowa w Suchej Beskidzkiej
- I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Suchej Beskidzkiej
- Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej
- Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej
- Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie
- Powiatowy Szpital w Suchej Beskidzkiej
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy Stowarzyszeniu Trzeźwości DOM.

VII. ZADANIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1. Adresaci programu

Działania określone w niniejszym dokumencie kierowane są w szczególności do:

Rodzin:

- Niewydolnych wychowawczo, niezaradnych życiowo;
- Żyjących w ubóstwie, dotkniętych bezrobociem;
- Dotkniętych przemocą.

Dzieci i młodzieży:

- Zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- Przejawiających trudności wychowawcze.

Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodziny.

2. Zadania i realizatorzy zadań

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 w swojej treści wskazuje cele szczegółowe oraz działania podejmowane w ramach ustalonych celów. Stanowią one podstawę do wyznaczania koniecznych działań mających być podjęte w nadchodzących latach. Zapewniając efektywność projektowanych zadań przyjmuje się katalog wskaźników powiązanych z poszczególnymi działaniami, których celem jest okresowa ocena ich skuteczności. Wszelkie wysiłki ukierunkowane są na osiągnięcie celów szczegółowych i działań w powiązaniu z misją i wizją. Realizatorami ich są wszystkie podmioty bezpośrednio zaangażowane w dążenie do osiągnięcia wyznaczonych celów. Głównym celem Programu jest wspieranie rodzin z terenu Gminy Jordanów, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym.

2.1. Misja i wizja Gminy Jordanów

Gmina Jordanów realizując Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026

przyjmuje misję - Budowanie efektywnie działającego systemu wspierania rodziny dla mieszkańców gminy Jordanów, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad dzieckiem. Kierując się przyjętą misją gmina Jordanów w perspektywie do 2026 roku będzie dążyła do osiągnięcia wizji zakładającej, że: W gminie Jordanów funkcjonuje sprawny system wspierania rodzin, których zdolności wychowawcze zostały w istotny sposób ograniczone. Wysiłki poszczególnych osób i instytucji funkcjonujących w systemie pomocy społecznej przyczyniają się do znaczącego skrócenia czasu przebywania dzieci w zastępczych formach opieki, a rodzice otrzymują wsparcie i pomoc wyposażającą ich w umiejętności radzenia sobie z deficytami.

2.2. Cele szczegółowe, działania, wskaźniki oraz realizatorzy odpowiedzialni za ich realizację

W ramach prac nad Gminnym Programem Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 dla Gminy Jordanów została wykonana diagnoza czynników społeczno – ekonomicznych, które w najbliższych latach będą miały decydujący wpływ na kształtowanie polityki społecznej. Ponadto przeprowadzona została analiza SWOT, która wskazuje mocne i słabe strony, jak również szanse i zagrożenia identyfikowane w niniejszych obszarach. Na bazie wniosków płynących z analiz zaprezentowanych we wcześniejszej części niniejszego opracowania przyjęto trzy cele szczegółowe, których zakres obejmuje:

1. Wspieranie w zabezpieczaniu podstawowych potrzeb rodziny i dziecka
2. Kształtowanie i wzmocnienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji
3. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
4. Rozwój usług i form wsparcia na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom

Wskazane powyżej cele szczegółowe są dodatkowo opisane powiązanymi z nimi działaniami, do których to przyporządkowano wskaźniki ich realizacji oraz realizatorów. Szczegółową prezentację tych elementów zawiera poniższa tabela, w której wskazano również dla każdego z działań, podmioty angażujące się w ich wykonanie.

Cel szczegółowy: 1

Wspieranie w zabezpieczaniu podstawowych potrzeb rodziny i dziecka

	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1.1	Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wywiadów środowiskowych 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
1.2	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, dożywianie dla dzieci i młodzieży w szkołach)	<ul style="list-style-type: none"> Formy pomocy; Liczba rodzin i osób objętych pomocą; Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłku w szkołach; Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej; Liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków na zakup żywności; Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne. 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie - Urząd Gminy w Jordanowie.
1.3	Wspieranie w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędnych sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego; Liczba osób, którym zakupiono środki pomocnicze. 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie; - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej.
1.4	Współdziałanie instytucji na rzecz rodziny- motywowanie nieaktywnych członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów aktywizacyjnych skierowanych do bezrobotnych członków rodziny; Liczba osób uczestniczących w programach aktywizacyjnych; 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie; - Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej.
1.5	Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuowanie realizacji ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	<ul style="list-style-type: none"> Ilość wydanych Kart Dużej Rodziny. 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
1.6	Zabezpieczanie środków	<ul style="list-style-type: none"> Wysokość środków 	- Urząd Gminy

	finansowych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej	<p>przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej; • Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej; • Liczba dzieci powracających z pieczy do rodzin naturalnych. 	<p>Jordanów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
Cel szczegółowy: 2			
Kształtowanie i wzmocnienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji			
	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
2.1	Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie. Monitoring sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
2.2	Zapewnienie opieki asystenta rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; • Formy i metody pracy z rodzinami. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
2.3	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w tym pomoc psychologa	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaj i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego; • Liczba udzielonych konsultacji i porad; 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy w Jordanowie – Punkt Porad Prawnych; - Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej; - Poradnia Zdrowia Psychicznego w Suchej Beskidzkiej; - Środowiskowy Dom Samopomocy w Jordanowie.
2.4	Podnoszenie świadomości	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów, 	<ul style="list-style-type: none"> - Placówki oświatowe

	rodziców w zakresie potrzeb dzieci i młodzieży	szkoleń, spotkań informacyjnych; <ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników; • Zakres tematyczny; • Liczba rodzin 	z terenu Gminy Jordanów; <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jordanowie; - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie;
Cel szczegółowy: 3			
Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejącym			
	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
3.1	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uzależnionych; • Liczba osób, które podjęły leczenie/ terapię; • Liczba spraw skierowanych do GKRPA; • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie; - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jordanowie; - Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej; - Kuratorzy Sądowi; - Placówki oświatowe z terenu Gminy Jordanów; - Poradnia Leczenia Uzależnień w Jordanowie; - Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu Gminy Jordanów.
3.2	Realizowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba Niebieskich Kart • Liczba grup roboczych • Liczba spraw skierowanych do Sądu • Liczba spraw skierowanych do GKRPA • Podmioty wszczynające procedurę Niebieskiej Karty • Liczba osób objętych nadzorem kuratora; 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie; - Komisariat Policji w Jordanowie; - Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej; - Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3.3		<ul style="list-style-type: none"> Liczba podmiotów zaangażowanych w kampanie na rzecz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. 	w Jordanowie.
	Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba porozumień pomiędzy instytucjami oferującymi pomoc rodzinie Liczba grup wsparcia; Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej; Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej; Urząd Gminy Jordanów; Organizacje pozarządowe.
	3.4	Ustawiczne doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i innych form edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Formy szkoleń; Liczba pracowników korzystających z doskonalenia zawodowego

Cel szczegółowy: 4

Rozwój usług i form wsparcia na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom

	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
4.1	Rozwój i utrzymanie profesjonalnej opieki dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba asystentów rodziny Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny Liczba podpisanych kontraktów socjalnych 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
4.2	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników pomocy społecznej w zakresie wspierania osób i rodzin dotkniętych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i trudnościami w prowadzeniu gospodarstwa	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkoleń w których udział wzięli pracownicy jednostek pomocowych Liczba osób przeszkolonych 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.
4.3	Rozwój i utrzymanie wsparcia rodzin poprzez działalność	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci i młodzieży 	- Urząd Gminy Jordanów;

4.4	Placówki Wsparcia Dziennego	<p>korzystających z placówki wsparcia dziennego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formy prowadzenia zajęć w placówce 	<p>- Placówki oświatowe z terenu Gminy Jordanów;</p> <p>- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.</p>
	Realizacja wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze w formie pracy z asystentem rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 	<p>- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie.</p>
	Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników; • Formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież; • Formy aktywnego spędzania czasu wolnego przez rodziny z dziećmi; • Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny • Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku; • Wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę 	<p>- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Jordanów;</p> <p>- Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Promocji w Jordanowie;</p> <p>- Kluby sportowe;</p> <p>- Organizacje pozarządowe;</p> <p>- Urząd Gminy Jordanów;</p> <p>- Biblioteki Publiczne z terenu Gminy Jordanów.</p>
4.5	Prowadzenie działalności profilaktycznej w ramach realizowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i opiekunów	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów profilaktycznych; • Liczba osób i rodzin, jaka skorzystała z programów profilaktycznych 	<p>- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Jordanów;</p> <p>- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jordanowie;</p> <p>- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu Gminy Jordanów;</p> <p>- Komisariat Policji w Jordanowie.</p>
4.6			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy i diagnozy sytuacji rodzin z terenu gminy Jordanów

Wskaźniki przyjęte w Gminnym Programem Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 dla Gminy Jordanów, będą w kolejnych latach jej obowiązywania, służyły ocenie skuteczności podejmowanych działań.

3. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- Środki własne Gminy Jordanów:
 - Zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jordanowie;
 - Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz środki rządowych lub pozarządowych programów celowych.
- Dotacje z budżetu państwa
- Środki pozabudżetowe

4. Monitoring i ewaluacja Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jordanów zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci wychowujących się w tych rodzinach. Dlatego niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny.

Zapewnienie realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w sposób gwarantujący osiągnięcie zakładanych rezultatów możliwe jest tylko w sytuacji, kiedy na etapie jej realizacji badamy postępy i efekty z podejmowanych zadań. Program jest dokumentem o charakterze średnio okresowym, z tego też powodu mogą wystąpić na etapie jego realizacji trudności, których nie przewidywaliśmy w momencie jego budowania. Nierzadko zdarza się też, że czynniki płynące z otoczenia uległy zmianie, co może powodować zakłócenia w realizacji opracowanego programu. Występowanie tzw. czynników ryzyka jest jedną z istotnych przyczyn wpływających na nieosiągnięcie zakładanych celów. Dlatego budując Gminny Program Wspierania Rodziny należy na każdym etapie jego realizacji brać je pod uwagę i odpowiednio reagować na niedopasowania wewnętrzne i zewnętrzne, zakłócające osiągnięcie spodziewanych rezultatów.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań będą corocznie do 31 marca przedkładane

Radzie Gminy Jordanów. Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych osiągniętych poprzez podejmowane działania prowadzące do ich osiągnięcia. W trakcie realizacji Programu istnieje możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb.

ZAKOŃCZENIE

Gminny program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin i poprawy jakości życia rodzin z gminy Jordanów. Rodzinie należy stworzyć warunki do samodzielnego zmierzenia się z problemami, z którymi się boryka, tak aby mogła normalnie funkcjonować w społeczeństwie. Wspieranie rodzin zakłada, że przy pomocy osób zewnątrz, rodzina będzie w stanie przezwyciężyć sytuację kryzysową.

Zadania określone w programie będą realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości z uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny przy współpracy instytucji i podejmowaniu skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Jordanów.

SPIS WYKRESÓW

Nr Wykresu	Nazwa wykresu	Strona
1	<i>Zestawienie danych dotyczących liczby kobiet i mężczyzn w gminie Jordanów w latach 2020 - 2022</i>	6
2	<i>Dynamika przyrostu mieszkańców w gminie Jordanów w wieku 65 lat i więcej w latach 2020 - 2022</i>	7
3	<i>Ludność gminy Jordanów w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny w latach 2020 - 2022</i>	8
4	<i>Problem ubóstwa na terenie gminy Jordanów w latach 2020 - 2022</i>	12
5	<i>Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jordanów wg płci w latach 2020 - 2022</i>	13
6	<i>Bezrobotni w gminie Jordanów zarejestrowani wg wieku w latach 2020 - 2022</i>	14
7	<i>Osoby przeszkolone przez PUP w Suchej Beskidzkiej w 2020r. z podziałem na wiek</i>	17
8	<i>Liczba osób korzystająca z powodu niepełnosprawności z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie w latach 2020 - 2022</i>	20
9	<i>Liczba osób korzystająca z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie w latach 2020 - 2022</i>	24
10	<i>Liczba osób korzystająca z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jordanowie w latach 2020 - 2022</i>	26
11	<i>Liczba rodzin z którymi asystent rodziny prowadził współpracę w latach 2020 - 2022</i>	27

SPIS TABEL

Nr Tabeli	Nazwa Tabeli	Strona
1	<i>Powody przyznania pomocy w latach 2020 - 2022 na terenie gminy Jordanów</i>	9
2	<i>Formy świadczeń udzielonych w Gminie Jordanów na przestrzeni 2020 – 2022r.</i>	10
3	<i>Charakterystyka pracy asystenta rodziny na terenie gminy Jordanów w latach 2020 – 2022r.</i>	28
5	<i>Analiza SWOT</i>	31
6	<i>Główne cele opracowane w stosunku do Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Jordanów na lata 2024 - 2026</i>	37